

Prima pagină>Dreptul familiei și succesiunea>Regimul bunurilor în cadrul căsătoriilor și al parteneriatelor civile>Regimuri matrimoniale
Regimuri matrimoniale

Germania

1 Există un regim matrimonial legal în acest stat membru? Ce prevede acesta?

Persoana (persoanele) care deține (dețin) bunurile dobândite în timpul căsătoriei și modul în care aceste bunuri sunt împărțite după încetarea căsătoriei se stabilesc întotdeauna în funcție de regimul matrimonial specific prevăzut de dreptul familiei. Efectele căsătoriei asupra drepturilor de proprietate sunt guvernate de reglementările privind regimurile matrimoniale prevăzute în Codul civil german (*Bürgerliches Gesetzbuch – BGB*). BGB recunoaște următoarele regimuri matrimoniale: comunitatea de achiziții (*Zugewinnsgemeinschaft*), separația de bunuri (*Gütertrennung*) și „comunitatea opțională de achiziții” (*Wahl-Zugewinnsgemeinschaft*).

2 Cum își pot alege soții regimul matrimonial? Care sunt cerințele de formă în acest caz?

Comunitatea de achiziții se aplică cu excepția cazului în care cuplul căsătorit convine altfel prin intermediul unei convenții matrimoniale notariale.

Comunitatea de achiziții înseamnă separația de bunuri în timpul căsătoriei și compensarea creșterii patrimoniale din timpul căsătoriei, după încetarea regimului matrimonial.

În schimb, separația de bunuri trebuie să fie convenită de soți prin intermediul unui contract notarial. Separația de bunuri înseamnă separația completă a respectivelor bunuri ale soților, fără nicio compensare a creșterii patrimoniale la încetarea căsătoriei. Fiecare dintre soți își păstrează ca bunuri proprii bunurile pe care le-a dobândit înainte de căsătorie și în timpul acesteia. Separația de bunuri se poate produce și în lipsa unei convenții explicite între soți, de exemplu dacă regimul matrimonial este revocat sau este exclus în temeiul convenției matrimoniale, fără a se conveni asupra altui regim matrimonial în același timp.

De asemenea, comunitatea de bunuri trebuie să fie convenită de soți prin intermediul unui contract notarial. În regimul comunității de bunuri, bunurile deținute înainte de căsătorie și bunurile dobândite în timpul căsătoriei devin, de obicei, proprietatea comună a cuplului (*Gesamtgut* - bunuri deținute în comun). În plus, fiecare dintre soți poate să dețină propriile sale bunuri (*Sondergut*), care nu fac parte din patrimoniul comun al soților. Acestea sunt lucruri care nu pot fi transferate prin acte juridice, de exemplu creanțe care nu pot face obiectul popririi sau o participație în cadrul unei societăți în nume colectiv. În cele din urmă, fiecare dintre soți poate să rezerve anumite elemente ca patrimoniu separat. De asemenea, soții pot stabili o formă specială de comunitate de bunuri, și anume regimul comunității legale (*Errungenschaftsgemeinschaft*). În acest scop, soții trebuie să declare în cadrul convenției matrimoniale că toate bunurile dobândite înainte de căsătorie urmează să reprezinte bunuri rezervate.

Comunitatea opțională de achiziții este un regim matrimonial franco-german menit să evite problemele potențiale din raporturile juridice dintre cetățenii francezi și cei germani din cauza diferențelor dintre regimurile matrimoniale. În cazul în care soții optează pentru acest tip de regim matrimonial, bunurile lor vor rămâne separate în timpul căsătoriei, la fel ca în cazul regimului german al comunității de achiziții. Creșterea valorii patrimoniului cuplului se compensează între cei doi soți numai la încetarea regimului matrimonial. În ciuda similitudinii conținutului cu regimul german al comunității de achiziții, comunitatea opțională de achiziții are o serie de caracteristici speciale influențate de dispozițiile din Franța. De exemplu, *pretium doloris* și orice creșteri aleatorii ale valorii bunurilor imobile (de exemplu, prin zonare ca teren constructibil) nu sunt luate în considerare la compensarea creșterii patrimoniale.

3 Există restricții în ceea ce privește libertatea de a alege un regim matrimonial?

În cazul în care soții consideră că regimul matrimonial legal - comunitatea de achiziții - nu este adecvat pentru căsătoria lor, aceștia pot să încheie o convenție matrimonială notarială. În această convenție, soții pot să aleagă separația de bunuri sau comunitatea de bunuri ori să includă dispoziții diferite de cele legale în cadrul unui regim matrimonial specific. De asemenea, convenția poate să includă dispoziții privind partajul pensiei sau privind obligația de întreținere.

Totuși, la încheierea unei convenții matrimoniale, ar trebui să se asigure faptul că dispozițiile prevăzute în aceasta sunt efectiv valabile. De exemplu, în cazul în care o convenție matrimonială dezavantajează în mod unilateral unul dintre soți și există anumite circumstanțe de alt tip, se poate considera că aceasta este contrară bunelor moravuri și că, prin urmare, este nulă și neavenită. În acest caz, reglementările legale, care, în mod teoretic, sunt excluse de convenția matrimonială, se aplică în continuare. Jurisprudența în acest domeniu este extrem de diversă. Dacă o dispoziție contravine bunelor moravuri și, prin urmare, este nulă și neavenită sau dacă trebuie corectată se poate decide, în cele din urmă, numai de la caz la caz.

4 Care sunt efectele juridice ale divorțului, ale separării sau ale anulării căsătoriei asupra regimului matrimonial?

Conform regimului matrimonial legal - comunitatea de achiziții - compensarea creșterii patrimoniale are loc dacă regimul matrimonial încetează (de exemplu, ca urmare a decesului unuia dintre soți, prin divorț sau printr-un acord contractual cu privire la un regim matrimonial diferit). Compensarea creșterii patrimoniale înseamnă că soțul care a dobândit în timpul căsătoriei mai multe bunuri decât celălalt soț trebuie să îi ofere acestuia cu titlu de compensație jumătate din creșterea patrimonială, în numerar.

Conform regimului comunității de bunuri, bunurile comune se împart în caz de divorț, după achitarea eventualelor datorii. În general, fiecare dintre soți are dreptul la jumătate din surplus. Pe de altă parte, în cazul în care soții au convenit cu privire la separația de bunuri, după încetarea regimului matrimonial, din cauza separației complete a bunurilor celor doi soți, nu va avea loc nicio compensare.

Dreptul la întreținere este independent de regimul matrimonial. În cazul în care soții locuiesc separat, fără să fi divorțat, soțul care are nevoie de acest lucru are, în general, dreptul la întreținere din partea soțului capabil din punct de vedere economic. Creanța de întreținere va exista numai până la declararea divorțului. Totuși, în urma divorțului, soțul care are nevoie de acest lucru poate, în anumite circumstanțe, să solicite întreținere și după desfacerea căsătoriei. Legislația recunoaște următoarele drepturi la întreținere: întreținere pentru îngrijirea copilului, întreținere din motive de vârstă, boală sau infirmitate, întreținere pe motiv de șomaj, întreținere complementară, întreținere pe durata educației, a formării continue și a conversiei profesionale și întreținere din motive de echitate.

În cazul în care există motive pentru anularea unei căsătorii, pot exista drepturi la despăgubire și întreținere în cazuri individuale, chiar și după anulare.

5 Care sunt efectele decesului unuia dintre soți asupra regimului matrimonial?

În cadrul regimului de comunitate de achiziții, creșterea patrimonială se compensează în urma decesului unuia dintre soți sub forma unei creșteri forfetare de un sfert din partea *ab intestat* (*gesetzlicher Erbteil*), indiferent dacă soțul decedat a avut sau nu efectiv creșteri patrimoniale în timpul căsătoriei. În cazul în

care soțul supraviețuitor nu este moștenitor sau respinge moștenirea, acesta poate solicita compensarea creșterii patrimoniale care a avut loc în mod efectiv și, de asemenea, poate pretinde o cotă minimă obligatorie (*kleiner Pflichtteil*). Această cotă minimă obligatorie se calculează pe baza părții *ab intestat*, prin care suma forfetară de un sfert din creșterea patrimonială nu este luată în considerare.

În cazul în care soții au convenit cu privire la separația de bunuri, nu va exista o compensare forfetară a creșterii patrimoniale la încetarea căsătoriei. Se aplică ordinea juridică a succesiunii general aplicabilă.

Conform regimului matrimonial al comunității de bunuri, patrimoniul succesoral cuprinde jumătate din bunurile comune, bunurile rezervate și bunurile proprii ale soțului decedat. Partea de moștenire a soțului supraviețuitor se stabilește în conformitate cu dispozițiile generale.

6 Ce autoritate are competența de a decide în ceea ce privește regimul matrimonial?

Instanța de dreptul familiei este competentă pentru chestiuni care implică dreptul proprietății, și anume pentru proceduri referitoare la pretenții formulate în temeiul legislației aplicabile regimurilor matrimoniale, în special la compensarea creșterii patrimoniului soților.

7 Care sunt efectele regimului matrimonial asupra raportului juridic dintre un soț și un terț?

În mod obișnuit, o persoană căsătorită este responsabilă numai pentru propriile sale datorii, pe care le poate acoperi exclusiv din propriile sale active. Acest lucru exclude tranzacțiile pentru acoperirea rezonabilă a nevoilor de zi cu zi ale familiei.

Totuși, în cadrul unui regim al comunității de achiziții, există excepții de la principiul potrivit căruia un soț este liber să își cedeze propriile bunuri. În cazul în care unul dintre soți dorește să cedeze (să vândă, să dea cu titlu gratuit etc.) toate sau aproape toate bunurile sale proprii, acesta are nevoie de consimțământul celuilalt soț. Același lucru este valabil dacă o persoană căsătorită dorește să cedeze obiectele pe care le deține în mod exclusiv, dar care fac parte din gospodăria cuplului căsătorit.

Pe de altă parte, în cadrul regimului separației de bunuri, fiecare dintre soți poate să își cedeze în mod liber toate bunurile și nu are nevoie de consimțământul celuilalt soț pentru a ceda bunurile care fac parte din gospodărie.

În cazul în care soții au convenit cu privire la regimul comunității de bunuri, de regulă, aceștia își vor gestiona împreună bunurile comune, cu excepția cazului în care, conform convenției matrimoniale, gestionarea acestora îi revine unuia dintre soți. Bunurile comune sunt supuse unei obligații care rezultă dintr-un act juridic pe care unul dintre soți l-a încheiat în timpul comunității de bunuri numai dacă celălalt soț a fost de acord cu actul juridic în cauză sau dacă actul juridic produce efecte pentru bunurile comune chiar și fără consimțământul acestuia.

8 O scurtă descriere a procedurii de lichidare a regimului matrimonial, inclusiv a partajului și a repartizării bunurilor matrimoniale în acest stat membru.

Domiciliul conjugal și bunurile din gospodărie pot fi partajate în timp ce soții locuiesc separat sau după divorț. În cazul în care apare coproprietatea în alt mod, iar soții nu pot ajunge la un acord, un bun va fi scos la licitație, iar veniturile rezultate de pe urma acesteia vor fi împărțite.

9 Care este procedura și ce documente sunt necesare în mod normal pentru înscrierea bunurilor imobile?

În cazul în care soții optează pentru comunitatea de bunuri ca regim matrimonial, aceștia trebuie să prezinte convenția matrimonială notarială la cartea funciară și să solicite revizuirea înscrierii în cartea funciară. În toate celelalte cazuri, și anume dacă soții nu optează pentru comunitatea de bunuri ca regim matrimonial, înscrierea din cartea funciară nu trebuie revizuită.

Ultima actualizare: 02/11/2023

Versiunea în limba națională a acestei pagini este administrată de punctul de contact RJE respectiv. Traducerile au fost efectuate de serviciile Comisiei Europene. Este posibil ca eventualele modificări aduse originalului de către autoritatea națională competentă să nu se regăsească încă în traduceri. Nici RJE și nici Comisia Europeană nu-și asumă nicio răspundere sau responsabilitate în legătură cu informațiile sau datele pe care le conține ori la care face trimitere acest document. Pentru a afla care sunt regulile privind protecția drepturilor de autor aplicabile de statul membru responsabil pentru această pagină, vă invităm să consultați avizul juridic.